

מסורת הש"ס

כל שעה פרק שני פסחים

מא.

עין משפט
גזר מצוה

קעז א ב מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה ז ח סמג
לאון ש:
קעח ג מ"י פ"ו מהל'
חמץ הלכה ו טור
ש"ע א"ח סימן תפא
סעף ד:
קעט ד ה ו מ"י פ"ח
מהלכות ק"פ הל' ו
סמג לאון ש:
קפ ז מ"י פ"ט מהלכות
שבת הלכה ג:
קפא ח מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה י:

רבינו הנאל

ת"ר ובשל מבושל במים,
אין לי אלא במים, שאר
משקים מנין, אמרת קל
וחומר מה מים שאין
מפיגין טעם הבשר אסור
שאר משקין שמפיגין
טעמו של בשר אינו דין
שאסור, ר' אומר במים,
אין לי אלא במים שאר
משקין כמים, מי פירות
מנין, ת"ל ובשל מבושל
במים מכל מקום, לר'
רמפיק ליה מלשון בשול
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אסור
הוא, ות"ק דממעט מכח
הפנת הטעם צלי קדר
מותר שאינו מפיג טעמו.
ות"ק דמיימי ליה לשאר
משקין בק"ו ובשל מבושל
מאי עבדי ליה, מבעי
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אסור
אחר שצלאו או צלאו
אחר שבשלו חייב, וכו'
יוסי דתני יוצאין ברקיק
השרוי אבל לא במבושל
לר' יוסי שלא נימוח, הרי
זה אפיו הוא, כיון שבשלו
יצא מותר צלי, והרי הוא
כמבושל, כך זה הבשר
אפי"פ שצלאו, כיון שבשלו
יצא מותר צלי, והרי הוא
כמבושל, צלאו כל צרכו
בנו דשרוי חרובא פטור,
כיון אינו חרובא אלא על גא
ועל מבושל, פירוש גא
אברים, כגון שצנצה מעט.
אבל בשר חי לגמרי דלא
עבר באש כלל אינו חייב,
אמר רב חסדא המבשל
בשבת בחמי טבריא פטור.
דלאו תולדות אור הן,
פטור שבשלו בחמי טבריא
פטור, אמר רבא ועובר
משום דבעינן צלי אש
ולכא, אמר רבא אכל גא

לא שמיע ר' בלומר לא סבירא ל' אף על גב דתניא כוותיה
קסבר מתניתין פליגא:
מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי. השתא מדמי חומץ
לחרוסת וע"כ נראה לר"י דעולא דאמר לעיל זין כך
וזין כך אסור משום כך אין אמרין

נזירא סחור סחור לכרמא לא מקרב
פליג אדרב כהנא דהא רב כהנא דאמר
אכל לתוך חרוסת לדברי הכל ישרף
ולעולא לא אסר אלא משום כך אין
אמרין: **מאי** לאו מדא מצמת
מחמע. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א
אף נותן את החומץ ואח"כ וכו' ופרין
ולוקמא כר' יוסי דאמר שורן צחומץ
וחומץ צחומץ משמע דתנא קמא דש
אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דלית ליה
דחומץ צחומץ אפילו הכי קאמר נותן
הקמח ואח"כ נותן את החומץ אלא
קסבר אע"ג דלא צחומץ חמוצי נמי
לא מחמע ואורי' דלעיל איירי לפי
המסקנא דהכא:

אין מבשלים את הפסח לא במשקין
ובר' תימא למה שגאו כאן אי
משום דתנא ירקות שלוקות מצולות
א"כ מנא הוה לן לטות צחומץ צחומץ
אחריה: **איבא** בינייהו צ"י קדר.
פ"י אי לוקה עליו אי לא אכל לכולי
עלמא פסול הוה וקשה נמי אית ביה
דלגי מחמת ד"ה הוא א כדאמרין בריש
כ"ד זולין (לקמן עה): נתן מרוטבו על
החרס וחזר עליו יטול את מקומו ג נגע
בחרס על מנור יקלף את מקומו ונ
שאר משקין לא אינטריך למילף אלא
לענין מלקות אכל פסיטא דלכל הפחות
איכא עשה דכי אס עלי אש וא"ת
והייב יליף שאר משקין מק"ו והא אין
וחומר אינו אלא מנהל דציסול דקרא
אריי אף צשאר משקין:

אמר רב כהנא הא מני ר' יוסי
היא. תימא דרב כהנא
דמוקי לה כרבי יוסי לרבנן האי צשל
מבושל מאי עבדי ליה דללאו ואחר כך
צישלו לא כר"ק קרא דמסבירא ידעינן
דציסול מצטל הל"ה דאמר רבי
יוסי גבי מנהל י"ש לומר דרב כהנא
סבר דרבי יוסי יליף מצשל מבושל
דציסול מצטל אפייה:

אבל לא במבושל. פ"ה דציסול
מצטל ליה ממורת לחם ולפי'
מייירי צצילתו רכה דצילתו עצה לא
נפיק ממורת לחם דכפירשתי לעיל ור"י
מפרש דמייירי צצילתו עצה ופסולה
משום מנה עשירה ומיימי דכי היכי
דסבר רבי יוסי דציסול מפיך ליה
ממורת אפייה לשוויה מנה עשירה

כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מייניה צישול שם ל"ה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכל מדמי פסח לציסול
מנה והיינו דלא כמסקנא דכ"ד מצרכין (בשרות דף לה):
דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל
מפרש דמייירי צצילתו עצה ופסולה
משום מנה עשירה ומיימי דכי היכי
דסבר רבי יוסי דציסול מפיך ליה
ממורת אפייה לשוויה מנה עשירה
כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מייניה צישול שם ל"ה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכל מדמי פסח לציסול
מנה והיינו דלא כמסקנא דכ"ד מצרכין (בשרות דף לה):
דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל
מפרש דמייירי צצילתו עצה ופסולה
משום מנה עשירה ומיימי דכי היכי
דסבר רבי יוסי דציסול מפיך ליה
ממורת אפייה לשוויה מנה עשירה

אחרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי אחרוסת פליגי: לא סבירא
לי אלא בחרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **כווסיה דרב כהנא**
מסבירא. דאמר רבנן אחרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה
כחכמים אחרדל קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי**. דאמר לעיל חומץ

צומתן: **מאי** לאו. מדלא צחומץ חמוצי
שהתחילו לינפה כבד אלאמא (ו) כשאר
משקין הוא אחמוצי נמי מחמע את
הניתן ממחלה לתוכו כדרב כהנא
אלמא שמואל כרב כהנא סבירא ליה
וכי קאמר שמואל הלכה כחכמים
אחרדל קאמר ולא אחרוסת: **לא מילמס**
למית. את שהתחיל להחמיץ ולא מחמע
נמי את הניתן לתוכו דלא הוה כמים:
כמים. ובשל מבושל צחומץ: **שמפיגין**
טעמן. שנותנין בו טעם שלהן: **ובשל**
מבושל. דבוא הוא דהוה ליה למכתב
נא ומבושל: **לני קדר**. שמצטלין אותו
בקדירה צלל מים וצלא שום משקה
אלא מים הנפלטין משמנו. למאן דיליף
לה מק"ו הכא שרי לרבי דיליף מרבוץ
האי נמי צשל מבושל הוא: **חייב**
מלקות על ארילתו: **ר' יוסי** היא.
דאמר צישול לאחר אפייה צישול הוא:
יוצאין ידי חובת מנה צרקין השרוי
במצטל לאחר אפייתו ואף על פי
שממסתמם לחם הוא כל זמן שהוא
קיים שלא נימוח לגמרי וכן במבושל:
אכל לא במבושל. דלאו לחם קרינא ביה
ואע"פ כסבר נאפה צחומץ הואיל וחזר
וצישלו צישלו ממורת לחם: **אני הכא**.
דכ"ה קרא ובשל מבושל דהוי ליה
למכתב ומבושל וגזירת הכתוב היא
בפסח: **יכול צלאו כל צורכו**. ואח"כ
צשלו יהא חייב והאי תנא הוא דאמר
לעיל צלאו ואח"כ צישלו חייב. לישנא
אחריתא יכול צלאו כל צורכו דשויא
חרובא כדמפרש תנא חייב דלאו צלי
אש הוא אלא קלי אש ושרוף וזה עיקר
וראשון אינו כלום דההוא תנא כיון
דכ"ה קרא צלאו ואחר כך צישלו מה
לי שויה חרובא מה לי לא שויה:
חרובא. שרוף. חי. לגמרי שלא נצלה
כלל: **נא**. צלי ואינו צלי: **יכול** יהא
מוסר. לאכול ממנו חי לכתחלה דאפי'
אסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל
תאכלו ממנו נא כי אס צלי אש ולא זה
שאינו צלי והוי לאו שצכללות והאי תנא
סבר אין לוקין על לאו שצכללות:
דאמר פירא אצרינן. אותה ל"ה
צגלשון פירי קרייה אצרינן צגלשון
קודש קרי נא: **חמי טבריא**. מעניות
רומחין: **פסח שציסול צחמי טבריא**
חייב. על ארילתו וקא סלקא דעתך
משום דלא תאכל מבושל: דלאו פולדוס
אש היא. הלכך לאו צישול הוא דליהוי

חייב משום אכ מלאכה: **משום צלי** אש.
לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
צהדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צישול:

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול האפייה ה"ג צישול מבושל דרבי יוסי
מנה¹ ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

חייב משום אכ מלאכה: **משום צלי** אש.
לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
צהדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צישול:

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול האפייה ה"ג צישול מבושל דרבי יוסי
מנה¹ ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

חייב משום אכ מלאכה: **משום צלי** אש.
לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
צהדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום צישול:

(א) [עירובין קכ: וש"נ].
(ב) [לעיל מ. א.] [תוספתא
פ"ה הי"ע. ד] בשרות לה:
(ג) [נ"י מוס' חולין קטו.
ד"ה שאלין. ו] שבת מ.
(ד) [יורה דעה לגרסא מאי
חייב דקאמר. ח] ב"מ
קטו. ו] [ג"י הכ"מ בפרק
ח' מהלכות ק"פ דין ד'
אמר אמי אכל נא לוקה
וכי רבא אמר אין לוקין על
לאו שצכללות וכו' הכ"מ
עוד בפרק י"ח מהלכות
סנהדרין דין ג' וע"ע מ"ש
הכ"מ פ"ה מהלכות מורות
דין ח' ויחיה לגרסאם
מ"ש חוס' שבת דף כב:
ד"ה גזירה ועוד שם ע:
ד"ה טוע וכו' דלון מהדק'
להקדים רבא לאפי' וכו'
בבא דרובי וכו' ר"ה ר"ה
פ"ד דכ"מ סימן י"ט שאל
מלניו צכל ש"ס ששבת
דכ"ר רבא קודם וכו' ע"ש.
(י) ש"ך לעיל במסנה
(כ) [ח' ד"ה ט"ע].

תורה אור השלם

1. אל תאכלו מבושל קא
ובשל מבושל בפנים כי
אם צלי אש ראשו על
קרעיו ועל קרבו.

שמות יב ט

הגהות הב"ח

(א) גבי אין הלכה כרבי
יוסי מאי לאו מדא מצמת
חמוצי נמי מחמעא כלי'
ומיותו למנוח הוא ויחית
ד"ה נמקח: (ב) ש"ח ד"ה
מאי לאו וכו' אלא בשאר
משקין אחמוצי כלי' ששבת
הוא נמקח:

מוסף רש"י

יוצאין ברקיק השרוי.
כמים. ידי אכילת מנה של
מנה וקרינן ביה לחם עמי
(בשרות דף לה).

מוסף תוספות

א. מחמת הקדירה
כשמחממו ומבשלו. חוס'
ר"פ. ב. שנתבשל שם
מחוס התנור. רש"י שם.
ג. אפי"ג דליכא קרא. ח'
ה"ן. ד. דהא הוי תחילתו
עשה וסופו סופנין. חוס'
ר"פ. ה. פ"י טעם מצה
לחם עוגי, אבל לחם מיהא
הוי. חוס' שאנן.